

Zadanie na 8. seminár

- štvrtok 19. 11. 2026

téma: **Jednotlivec, spoločnosť a štát (Ľudské práva)**

zadanie teoretické:

- 1) naštudovať príslušné časti v učebnici
 - *najmä* - *pojmem ľudské práva*
 - *obmedziteľnosť ľudských práv*
 - *test proporcionality*
- 2) vypočítať si príslušnú prednášku

zadanie praktické:

Úloha č. 1

1.1/ Prečo je vhodné, aby niektoré ľudské práva nebolo možné vôbec obmedziť?

1.2/ Je neprípustnosť obmedzenia niektorých ľudských práv do budúcnosti udržateľná, najmä v nadväznosti na globálne bezpečnostné hrozby (napríklad terorizmus)?

- pripraviť si **stanovisko** aj s **podrobným odôvodnením**.

Odôvodnenie by malo vychádzať najmä zo štátovedných argumentov, no prípustné sú aj právno-filozofické argumenty.

Úloha č. 2

Aplikácia testu proporcionality na jednoduchých príkladoch
(príklady zadane nižšie – potrebné priniesť na seminár)

- pripraviť si **riešenie** aj s **podrobným odôvodnením**.

Prvý prípad

Ústava (fiktívneho štátu) zaručuje právo pokojne sa zhromažďovať. Súčasne však výkon tohto práva v prípade, ak sa má zhromaždenie konať na verejnom priestranstve, podmieňuje oznamovacou povinnosťou. Ústava ďalej uvádza, že toto právo môže byť obmedzené zákonom, ak je to nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, na ochranu života, zdravia, majetku a verejného poriadku, avšak len v nevyhnutnom rozsahu. Zákon upravujúci podrobnosti umožňuje oznámené zhromaždenie zakázať, ak z oznámenia vyplýva, že účelom zhromaždenia by mala byť výzva smerujúca k páchaniu násilia. Zákon tiež umožňuje rozpustiť už konajúce sa zhromaždenie, ak v jeho priebehu došlo k takej zmene jeho účelu, ktorý by odôvodňoval zákaz zhromaždenia.

Osoba XY príslušnému orgánu oznámila zámer zvolať zhromaždenie na verejnom priestranstve. V oznámení uviedla, že účelom zhromaždenia je verejné vyjadrenie nesúhlasu občanov s prístahovaleckou politikou vlády. Príslušný orgán konanie oznámeného zhromaždenia zakázal, a to s odôvodnením potreby ochranu života, zdravia a verejného poriadku a s poukázaním na skutočnosť, že zvolávateľ XY je všeobecne známy tým, že niektoré ním zvolané zhromaždenia boli v minulosti v dôsledku násilného konania časti účastníkov zhromaždenia rozpustené.

Za pomoci testu proporcionality (jeho jednotlivých subtestov, vrátane krokov predchádzajúcich samotnému testu) posúďte, či došlo rozhodnutím o zákaze zhromaždenia k prípustnému obmedzeniu práva pokojne sa zhromaždenia, t. j. k obmedzeniu zlučiteľnému s Ústavou.

Druhý prípad

Ústava (fiktívneho štátu) zaručuje osobnú slobodu. Súčasne však ustanovuje, že táto môže byť obmedzená, konkrétne prostredníctvom zatknutia osoby, len z dôvodov ustanovených v zákone a len na základe písomného príkazu sudcu. Ústava v iných ustanoveniach taktiež zakotvuje, že nikoho nemožno podrobiť mučeniu, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Ďalšie podrobnosti o prípadných podmienkach obmedzeniach či výnimkách z toho zákazu však Ústava neustanovuje.

Osoba XY bola na základe písomného príkazu sudcu zatknutá príslušníkmi policajného zboru. Ten na základe informácii zo spravodajskej služby osobu XY podozrieva z prepojenia na nebezpečnú zločineckú skupinu. Pri výsluchu osoba XY uviedla, že vo veľkom nákupnom centre umiestnila nástražný výbušný systém. Osoba sa ďalej vyhrážala, že ak nebudú splnené požiadavky skupiny, ktorej je členom, výbušný systém čoskoro exploduje. Nechcela však prezradiť o umiestnení systému žiadne podrobnosti. Nadriadený príslušník policajného zboru, v časovej tiesni a obave o životy a zdravie mnohých osôb nachádzajúcich sa v nákupnom centre, svojim podriadeným v zmysle nariadil, aby potrebné informácie od zatknutej osoby získali za každú cenu, aj za cenu psychického či fyzického násilia.

Za pomoci testu proporcionality (vrátane krokov predchádzajúcich samotnému testu) posúďte, či pokynom k získaniu potrebných informácií za každú cenu došlo k prípustnému zásahu do základných práv a slobôd osoby XY, ktoré sú garantované v Ústave.